De integrale aanpak van agressie op scholen

Tussenbalans • Wetenschappelijk onderzoek Bureau Omlo 2026

Wetenschappelijk evaluatieonderzoek naar de **voorlopige opbrengsten** van de integrale aanpak tegen agressie binnen de scholen van Unicoz Onderwijsgroep — **Bureau Omlo** (Omlo, Koetsenruijter, Charif & Klooster, 2026). Het gaat om een **tussenbalans**: de aanpak zit nog in de implementatiefase.

Waarom deze aanpak?

Wetenschappelijk evaluatieonderzoek naar de **voorlopige opbrengsten** van de integrale aanpak tegen agressie binnen de scholen van Unicoz Onderwijsgroep — **Bureau Omlo** (Omlo, Koetsenruijter, Charif & Klooster, 2026). Het gaat om een **tussenbalans**: de aanpak zit nog in de implementatiefase.

Agressie is geen uitzondering meer
Voor veel medewerkers zijn agressie en druk van ouders en leerlingen geen uitzondering meer, maar een terugkerend onderdeel van het werk: van juridisch geformuleerde druk tot fysiek geweld rond de school. Grenzen staan onder druk en medewerkers voelen zich geregeld. handelingsverlegen.

Een kwart van de docenten
had in de voorafgaande twaalf maanden te maken met verbaal geweld van ouders: schelden, beschuldigen, kleineren, aanhoudende druk (Nieuwscheckers, 2025, o.b.v. DUO).

Losse trainingen zijn niet genoeg
Schoolbrede programma's met normen, consequent handelen, monitoring en steun aan leraren werken beter. Effecten ontstaan pas na jaren consistente uitvoering.

Het wetenschappelijk onderzoek

Het proces is onderzocht aan de hand van meerdere praktijksituaties. Daarbij is informatie uit verschillende bronnen met elkaar vergeleken, zoals gesprekken, documenten en observaties. Zo konden de bevindingen beter gecontroleerd- en betrouwbaarder gemaakt worden. Voor zover bekend de eerste evaluatie in Nederland van zo'n aanpak op een groep scholen.

Diepte onderzoek

Kindcentrum De Entree (po) en **ONC Clauslaan** (vo), in relatief kwetsbare wijken
Meeste interviews, observaties bij VR-trainingen en documentonderzoek.

11	4	42	12	4
maanden onderzoek	onderzochte scholen	diepte-interviews	workshop observaties	focusgroep sessies

Referentie onderzoek

Het Noorderlicht en **ONC Parkdreef**, met meer hoogopgeleide ouders en subtielere agressie.
Later gestart, beperkter onderzocht: bevindingen zijn indicatief.

unicoz onderwijsgroep

Agressievrij onderwijs
NIETS DOEN IS GEEN OPTIE.

Vier bouwstenen

Spil: Een bovenschoolse veiligheidsregisseur, met veiligheidscoördinatoren, directies en ambassadeurs.
Doel: Agressie eerder herkennen, duidelijker begrenzen, professioneler ingrijpen en meldingen beter opvolgen.

Norm & protocol

Agressie- en sanctieprotocol met het **ABCD-model**:
A/B zijn signalen van spanning of onvrede, C is verbale agressie, D is intimidatie, bedreiging en fysiek geweld.

VR-trainingen

Oefenen in een veilige setting, met werkvormen en ambassadeurs in de scholen die het teamgesprek op gang brengen.

Registratie & monitoring

Incidenten vastleggen en opvolgen, zodat meldingen zichtbaar worden en beleid op inzicht en trends kan worden bijgesteld.

Nazorg & netwerk

Een ondersteunend netwerk met opvang- en nazorgvoorzieningen voor medewerkers na incidenten.

unicoz onderwijsgroep

Agressievrij onderwijs
NIETS DOEN IS GEEN OPTIE.

Eerste opbrengsten

Op bijna alle scholen zijn VR-trainingen gestart en ambassadeurs aangewezen. De opbrengsten zijn het duidelijkst op het diepte onderzoek; op het referentie onderzoek gefragmenteerder en afhankelijk van kartrekkers.

Meer bewustwording

Vormen van agressie worden beter herkend en benoemd, mede dankzij het ABCD-model en de VR-casuïstiek.

Een gedeelde taal

Lagere drempel om ervaringen te bespreken, scherpere grenzen en agressie als gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Meer meldingen

Niet per se méér incidenten, maar een groeiende meldingsbereidheid: incidenten worden eerder herkend en vastgelegd.

Steviger fundament

Agressie staat op de agenda; veiligheidsregisseur, protocol en registratie vormen een eerste veiligheidsstructuur.

unicoz onderwijsgroep

Agressievrij onderwijs
NIETS DOEN IS GEEN OPTIE.

Wanneer werkt het het best?

De aanpak leunt op sleutelpersonen: veiligheidsregisseur, veiligheidscoördinatoren, directies, ambassadeurs en initiatiefnemers.
Met tijd, mandaat en steun ervaren scholen rugdekking; zonder dat voelt het als los project of extra werk.

Gevoelde urgentie
Breed gevoelde urgentie rond agressie in de school.

Zichtbaar leiderschap
Schoolleiding steunt de aanpak en geeft zelf het voorbeeld.

Psychologische veiligheid
Het team voelt zich veilig om te leren en te oefenen.

Aansluiting op de praktijk
Past bij dagelijks werk, bestaande veiligheidslijnen en jaarplanning.

unicoz onderwijsgroep

Agressievrij onderwijs
NIETS DOEN IS GEEN OPTIE.

Knelpunten

- Werkdruk en parallelle processen
- Rollen en meldroutes niet overal helder
- Protocol sterk maar uitgebreid; nog niet overal praktisch hulpmiddel
- Ambassadeurs staan nog niet altijd boven de stof
- Nazorg mist een bestuursbrede structuur
- VR-casuïstiek sluit niet in elke context aan, bv. bij juridische druk

Aanbevelingen

- VR als startpunt van een meerjarige leerlijn
- Protocol en rollen werkbaar maken voor het hele team
- Investeer in sleutelpersonen: toerusting, tijd en mandaat
- Bouw een bestuursbrede nazorgstructuur
- Differentieer naa schooltype en wijk-/ oudercontext

unicoz onderwijsgroep

Agressievrij onderwijs
NIETS DOEN IS GEEN OPTIE.

Wat dit onderzoek nog niet kan zeggen

Geen conclusies over incidentaantallen, verzuim en uitstroom; registratie is nog in opbouw.

Het ouderperspectief is niet systematisch onderzocht.

Vier scholen: niet zonder meer generaliseerbaar; onderbouwde tussenstand over feb.–dec. 2025.

Verdiepen, vereenvoudigen en vasthouden

Positief maar realistisch: er is beweging in bewustwording, taal, meldingsbereidheid en ervaren steun. De stap naar duurzame borging en aantoonbare langetermijneffecten moet nog worden gezet.

unicoz onderwijsgroep

Agressievrij onderwijs
NIETS DOEN IS GEEN OPTIE.